

KRONIKA

Na prowincji w Królestwie
płaćta rocznie rs. 12 (złp.
80); kwartalnie rs. 3 (złp. 20).
W Cesarstwie też sama o-
płata co na prowincji w Kró-
lestwie, z dodatkiem rs. 4 ro-
cznie lub 1 kwartalnie za ko-
pierty.

WIADOMOŚCI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

Jutro Ś. Teofila Biskupa.
Wschód słońca o g. 6 m. 42.—Zach. o g. 5 m. 43.

Biuro Redakcji przy ulicy Krakowskie-Przedmie-
ście w domu Nr 391. naprzeciw Saskiego placu.

Dziś rano stopni zimna 10. wczoraj w poł. zim. 7.
Wysokość wody na Wiśle stóp 4 cali 3.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Przez jakiś czas miwalimy mniej ogłasza-
nych dzieł należących do belletrystyki, za to czę-
ściej mogliśmy słyszeć o poważniejszych, nauko-
wej treści dziełach. Teraz znów powieści dosyć,
co chwila dowiadujemy się że wyszło lub wyjdzie
ma wkrótce nowy jakiś utwór wyobraźni, choć
często plód to niedojrzały, i długo po wydruko-
waniu zalega pułki księgarskie. Z pomiędzy kilku-
nastu tego rodzaju książek wymienimy tu kilka,
i tak: *Józef Dzierżkowski* po dość długim mil-
czeniu wziął się do pióra. Widzieliśmy jego no-
wyszą powieść *Próchniak* wyszła we Lwowie, która
już znajduje się w Warszawie w księgarni pana
Merzbacha. *Jan Zachariasiewicz* wydał *Obrazki
naszej przeszłości* pod tytułem: *Dwaj Lutniści* i
przypisał je Teofilowi Lenartowiczowi. Są tu ży-
ciorysy dwóch poetów polskich: *Klemensa Janic-
kiego*, uwieńczonego w Padwie, i *S. bestjana Klo-
nowicza*, którego śmierć, posłużyła za temat do
poematu Wł. Syrokomli pod tytułem *Zgon Acerna*.
Oba te obrazki dość szczęśliwie przeprowadzone,
książka ta znajduje się także w księgarni H. Merz-
bacha; wydanie jej odznacza się starannością,
drukowana we Lwowie.

— Pan Henryk Natanson, wydał 25 tom o-
gólnego zbioru przekładów najcenniejszych zagra-
nicznych powieściopisarzy; obejmuje powieść
p. t. *Helena Middleton* przez Georginę Fullerton,
tomów 2.

— P. Henryk Natanson wydał także dzieło,
które w tych dniach zapewne ukaże się na widok
publiczny, pod tytułem: *Życie, nauczanie i śmierć
Sokratesa*, napisane przez Michała Gliszczyń-
skiego, i ozdobione wizerunkiem Sokratesa w ca-
łej wielkości naksztaltu posągu. Rycina ta wy-
szła z zakładu p. M. Fajansa. Samo dzieło za-
wiera rozdziały: *Życie Sokratesa, jego nauczanie;
Sofiści, użyteczność, Bóg i opatrzność, słuszność,
związki społeczne, rodzina, przyjaciele, sąd i
śmierć filozofa.*

— W Berlinie wychodzi w przekładzie z ros-
yjskiego: *Arbeiten der Kaiserlich Russischen Ge-*

*sandtschaft zu Peking über China, sein Volk, seine
Religion, seine Institutionen, socialen Verhältnisse
i t. d.* Dzieło to wyszło w Petersburgu między
1852—1857 rokiem.

Korrespondencja z Rzymu.

Rzym dnia 10 lutego 1858 r.

Śmierć kilku kardynałów.—Ostra zima — Młodzież pol-
ska.—Nowości literackie.—Trochę o stylu.

Po kardynale Spinola zmarłym przed trzema
tygodniami, zszedł z tego świata kardynał Adrijan
Fieschi. Zgon ten zdaje się potwierdzać staroda-
wny przesąd ludu tutejszego dziwnymi zresztą
i licznymi poparty przykłady, który chce, aby 3eh
zawsze kardynałów jednocześnie lub niedługo po
sobie umierało. Kardynał Fieschi przeżył się na
pogrzebie swojego kolegi, a przy podszłym wie-
ku choroba jego była bardzo krótka i dnia 6 b. m.
zasnął w Panu. Urodził się on dnia 7go marca
1788 r. i naznaczony *in petto* kardynałem na dniu
23 czerwca 1834 odebrał kapelusz z rąk Grzego-
rza XVI d. 13 września 1838 r. Należał zaś do je-
dnej z czterech pierwszych rodzin genueńskich,
które są: Grimaldi, Doria, Fieschi i Spinola. W śre-
dnich to mianowicie wiekach ród Fieschich, okrył
się chwałą. Justynjan kronikarz wspomina już
o Hugonie del Fiesco żyjącym w XI wieku i po-
siadającym udzielne hrabstwo Lawanji w Piemon-
cie. Ale najprzedniej tem się wstawił, iż wydał
dwóch Papieży, to jest Innocentego IV nieśmier-
telnej pamięci, który tak dzielnie walczył z cesar-
zem Fryderykiem II i który pierwszy jak pisze
Marcin Polak w swojej *kronice*, zaszczycił god-
ność kardynalską czerwonym kapeluszem, a świę-
tego Stanisława biskupa krakowskiego kanonizo-
wał w Asyżu, tudzież synowca jego Ottobuona
Fieschiego obranego Papieżem pod imieniem Ad-
rijana V, który panował tylko 40 dni ileży u Fran-
ciszek w Viterbo. Niemniej także głośnym jest
sprzysiężenie Fieschich za kwitujących czasów
Rzpltej genueńskiej. Z przereczonym kardyna-
łem zgasił przesiwetny dom ten, którego on był o-
statnim po mieczu potomkiem.

Ciało nieboszczyka onegdaj w wieczór przewie-

zione zostało z pałacu Poli gdzie mieszkał, do ko-
ścioła śś. apostołów; wczoraj zaś rano, odbyło się
uroczyste nabożeństwo żałobne, na którym Ojciec
święty sam był przytomnym. Po sumie odśpiewa-
nej przez kardynała Barnabo przełożonego prop-
agandy, Jego świątobliwość dawał osobiście ab-
solucję przy katafalku. Z kościoła śś. apostołów
Papież udał się do kaplicy zwaną *del Garavita*
przylączonej do jezuickiego kościoła ś. Ignacego,
dla uczczenia tem Przenajświętszego SAKRA-
MENTU wystawionego na czterdziestogodzinne
nabożeństwie. Zmarły kardynał Fieschi był wiel-
kim przeorem zakonu ś. Jana Jerozolimskiego,
szczególne mającego względy u dzisiejszego Pa-
pieża.

Jednocześnie ze wspomnianym kardynałem
przeniósł się do wieczności monsignor Hieronim
Feliciangeli szambelan duchowny nadliczbowy
(*cameriere segreto soprannumerario*) Jego świąto-
bliwości.

Oddawna nie pamiętają we Włoszech tak o-
strój zimy jak obecna. W upłynionym miesiącu,
zimno doszło w Rzymie do 5 stopni, co jest rze-
czą zgola niesłychaną. Było ono szczególnie do-
tkliwem w ogromnych rzymskich pałacach cał-
kiem na lato zbudowanych, a w zimie nie dosta-
ecznie ogrzewanych małemi kominkami dość na-
wet rzadkimi. Przez kilka dni w których najsro-
sza panowała *tramontano*, panie tutejsze zaprze-
stały uczęszczać na bale i wieczory. Jakoż wiatr
ten od gór wiejący jest nieznośniejszym od na-
szych mrozów, bo najgrubszą odzież przesywa
gdyby szpilkami i przy subtelności południowego
powietrza wielce działa na mrozy. Dzienniki do-
noszą, iż nawet w Sycylii obfite śniegi spadły,
a 25 stycznia okolice Palermo były nim pokryte,
co malowniczo miało sprawiać widok. Od śniegu
bowiem ścielącego się po łąkach i pobielającego
szczyty gór, odbijała zielen ich pochyłości i grzbie-
tów, ciemnozielona barwa cyprysowych i lauro-
wych gajów i przeczysty lazur niebios i morza.
W samem miesiącu wszystkie dachy i dzwonnice
były całkiem białe, co Włochów nienawykłych do
tego widoku nie pomału dziwiło i zachwycało.

NOTATKI Z PODROŻY.

przez

Ludwika Niemojowskiego.

WYJĄTEK DRUGI.

(Ciąg dalszy).

(Patrz Nr. Kroniki 59.)

— Jakto, za nic?

— Eh, una farseria! — zawołał wzrusza-
jąc ramionami: — skaleczyłem cokolwiek mo-
jego szwagra...

— Ależ nie umarł?

— Si sinior, e morto... umarł biedaczek! da-
łem nawet za jego grzeszną duszę na mszę
świętą do S. Gennaro dei poveri, — rzekł
wzdychając nabożnie.

I za chwilę obadwa wraz z żołnierzem zni-
knęli w głębi szynku.

Podobne przykłady codziennie widzieć mo-
żna w Neapolu; nie ma jednakże obawy aże-
by tak źle strzeżony zbrodniarz chciał kiedy-
kolwiek ratować się ucieczką. Za murami wię-
zienia czeka go niedostatek, głód i praca —

w więzieniu ma dobrą żywność, wesołe towa-
rzystwo, mało zajęcia i pieniądze. Możnaż
więc dziwić się że występek, że zbrodnia
wrosły się do tego stopnia w obyczaj ludu.

Pod jasnym niebem Neapolu, wyradza się
także mnóstwo zajęć, jakich nie znają inne
kraje: jednym z tych typów czysto miejsco-
wych są bezzaprzeczenia pisarze publiczni.
Wprawdzie i w innych stolicach znaleźć mo-
żna bióra trudniące się obrabianiem poruczo-
nych im prac piśmiennych, ale te zakłady na
obszerniejszą urządzone skalę, załatwiają
interessa większej wagi, tak prawne jako i ad-
ministracyjne, nie są nigdy z powodu znacz-
nej opłaty, dostępnymi dla niższych klas lu-
dności. Pisarz publiczny w Neapolu rozkłada
od rana mały swój pulpit, na jednej ze zna-
czniejszych ulic: stół z szufladą, stołek, cho-
ragiewka z napisem w górę wzniesionym, ja-
kotóż kilka zamieszczonych przy stole zna-
ków wyobrażających np. serce gorejące, po-
czytlyjona pędzącego cwałem na koniu, stano-
wią cały sprzęt jego. Ubogi, usłużny, cichy, i
małym zyskiem kontentujący się, posiada na-
dewszystko niewzruszoną stałość w zacho-
waniu powierzonych mu tajemnic. Zaufanie
jakie lud w nim pokłada, jest niezmierne: sto-

sunki rodzinne, stan interesów, intrygi miłos-
ne, zbrodnie nawet, wszystko to tonie w głę-
binach jego serca; a na biednej, wyżukłej,
pomarszczonej wiekiem twarzy, nikt nie do-
strzeże nic, prócz łagodnego uśmiechu wzy-
wającego przechodnia do powierzenia mu in-
teresów swoich.

Pewnego dnia zatrzymałem się przed skle-
pikiem tego urzędowego powiernika serc zra-
nionych i zatrutych spokojności.

Kończył właśnie czytać świeżo napisany
list — młoda neapolitanka stojąc obok stoli-
ka, chwytala chciwie każdy wyraz z ust jego
wychodzący.

— O caro, jeżeli nie przybędziesz, umrę!
Chciałżebyś widzieć twoją Ninę na śmiertel-
nych marach? O nie Giuseppe; tyś dobry, po-
czciwy, ty masz serce i sumienie — ty przy-
jedziesz: wierzę, ufam i Kocham!

— Wybornie! — zawołało dziewczę, kla-
szcząc w ręce, — on przyjdzie, przyjdzie nie-
zawodnie!

I kiwnąwszy główką pobiegła w ulicę.

— A gdyby nie przyszedł? — zapytała za-
trzymawszy się nagle w swym biegu — i spo-
glądając zasepionym wzrokiem na s tarego po-
wiernika swych uczuć...

W Rzymie nie było śniegu, ale po mrozach i tramontanie zaczęła się ślota dotąd przynajmniej cios śmiertelny zadająca rzymskiemu karnawałowi. Ulica *Corso*, która w sobie zestrzela przez dni zapustne wszystek ruch i życie dawniej Cezarów stolicy, zamieniła się w błotnistą ulicę polskiego prowincjonalnego miasteczka, bowiem *puzzolana* czyli żółta ziemia, którą *Corso* wysypują by konie codzienne wyścigi na niem odbywające nie padały, roztajała od ulewy; atoli lud rozmiłowany w swoich zwyczajach i bawiący się na trzy zbyty, nie lęka się deszczu i bobruje w maskach po ciepłym błocie; maski po raz pierwszy bowiem od lat dziesięciu są tutaj pozwolone. Nad balkonami porobiono daszki i namioty, a piękne Rzymianki mogą pod tą bezpieczną zasłoną brać udział w narodowych zabawach, chociaż nieprzyjazne nieba zlewają na miasto niewyczerpane potoki deszczu z pociemniałego stropu swego. Został nam jednak ostatni skarb Pandory — słodka nadzieja, iż się wypogodzi i że końcowi przynajmniej zapust zwykle przyswiecać będzie słońce. Do osób mało zważających na słotę, należą ziomkowie nasi, bowiem młodzież polska jest dostojnie tego roku reprezentowaną w Rzymie. Ona to zwłaszcza okazuje się nie znużoną w prowadzeniu wbrew niebiosom i słońcu symbolicznej rozmowy z nadobnymi córami Tybru za pomocą kwiatów i cukierków. Włoszki wiele różnym od naszych Polek obdarzone charakterem, są miłą i zadziwiającą anomalią dla tej młodzieży, która się im nawzajem podoba, ile że jest żywszą od Włochów ponurych a nieruchomych, oraz grzeczniejszą od nich dla płci pięknej. Nie chcę wchodzić w porównanie nadtybrzańskiej niewieści piękności z polską, i tej lub owej przynajmniej pierwszeństwo, ale pewna, iż na pierwszy rzut oka wyraziste Rzymianek oblicze, ich płeć śniada lub biała ta bez połysku białością im tylko właściwą, ich oczy ogniste i odbijające swą żywością od powagi rozlanej po całej ich twarzy i osobie, ich krucze i niedźwignione włosy, wszystko to zdolne sprawić żywsze na cudzoziemcu wrażenie i wszechwładniej go oczarować. Co zaś do charakteru tych córek słońca, jeśli chcecie trafnie mieć o nim wyobrażenie, odczytajcie, radzimy wam, artykuł p. Bystrzewskiego w *Dodatku do Czasu* pod tytułem: *Co to Włoszka?* Autor znał doskonale swój przedmiot i wyśmienicie umiał uchwycić i uwydatnić różnicę zachodzącą między Włoszką a Polką — co zresztą jako dość dobrze Włochy i ich mieszkańców znający możemy śmiało zaświadczyć. Nie zdolniśmy przeto zrozumieć srogości i drażliwości czytelników, którzy ten artykuł za niemoralny bardzo niesłusznie ogłosili, tak samo jak nie pojmujemy dziwnego, jak to mówią nabożeństwa korespondenta londyńskiego *Czasu*, który zdając sprawę z protestanckiego szlaku, unosi się nad ewangeliczną prostotą anglikańskiego rytuału. Panie korespondencie dobrodzieju! gdy się takie duby smalone plecie, tedy wypada mieć dość odwagi cywilnej, by nie wmawiać polskim czytelnikom iż się jest katolikiem, boć przecie ojcowie nasi otwarci trzy-

— Wtedy użyjemy ostatecznego sposobu — odrzekł tenże, pokazując papier na którym u wierzchu było wymalowane pąsowe serce przebite ogromną strzałą — napiszemy list na tym oto papierze. Jest to sposób niezawodny; ujrzawszy to serce przyjść musi.

— Dziękuję wam sinior Giacopo, dziękuję — już to nie ma jak udać się po radę do mądrych ludzi. — zawołała uradowana dziewczyna oddalając się w głąb miasta.

Spojrzałem wtedy uważniej na biedaka: twarz miał bladą, wyżółkłą, zchorowaną, oczy zakryte zieloną umbrellką, głowę owiązaną w starą chustkę; ubior zaś jego nędzny i wytarty, okazywał smutny stan finansowych interesów.

— Ai sui comandi! — rzekł poprawiając się na stołku, i zabierając do pisania.

— Jesteście słabym, cierpiącym, — prze-rwałem z spółczuciem.

— La vita é seminata piu di spine che di fiori! (w życiu ludzkim więcej cierni jak kwiatów), — odrzekł sentencjonalnie, — ale raczcie powiedzié czem mogę służyć?

Wiedząc że zaufanie pozyskuje się ale nie zdobywa, poleciłem mu przepisać kilka śpie-

mali albo z soborem, albo ze zbozem, a na dwóch stołkach nie siedzieli jak to wacpan robisz!

Powieściopisarz z waszego miasta p. doktor Tripplin, nabierawszy podostatkiem wzorków do przyszłych swych utworów o Włoszech, opuścił Rzym przed kilku dniami, udając się do Carogrodu. Inni zapewniają, że nie ku Złotemu Rogowi, ale się puścił ku Warszawie. Nikt zresztą z pewnością nie wie dokąd wyjechał.

Z dzieł włoskich wydanych w dwóch upłynionych miesiącach, wspomniemy o następujących:

Cenni sul sacerdote Giovanni Mazzuconi missionario apostolico nella Melanesia, morto per la fede il settembre 1855, per un alunno del seminario delle missioni estere di Milano, Milano (Zyciorys xiędza Jana Mazuconi missjonarza apostolskiego w Melanezji, umęczonego za wiarę w miesiącu wrześniu 1855 r., przez ucznia seminarjum missji zagranicznych w Medjolanie).

Poesie di Caterina Bon-Brenzoni, precedute da una biografia scritta dal Dott. Angelo Messedaglia; (Poezje Katarzyny Bon-Brenzoni, poprzedzone biografją tejże przez doktora Anioła Messedaglia) Florencia. Młoda hrabina Brenzoni z Werony, obdarzona prawdziwym poetycznym talentem, zgasa przedwcześnie roku zeszłego w tem mieście. Są to jej utwory, w których się maluje piękna dusza i bogata pełna świeżości wyobraźnia.

Delle similitudini Dantesche e di una lezione del divino poema dichiarata barbara dal Biagioli, lettera del Dottore Giuseppe Puccianti. Lucca. (O porównaniach Dantejskich, tudzież o wersji boskiego poematu poczytanęj za barbarzyńską przez Biagiolo, list doktora Józefa Puccianti.) Jestto ciekawa praca o Dantem dodana do tyłu innych już istniejących w tym przedmiocie; ale ta materia jest niewyczerpaną, ile że *Boska komedja* stanowi dotąd żywożą kwestję u Włochów i zestrzela w sobie całą ich literaturę i narodowość.

Cristoforo Colombo, storia della sua vita e de suoi viaggi del conte Rosselli de Lorgues volgarizzata dal conte Tullio Dandolo. Znakomity pisarz włoski hr. Dandolo przełożył na włoskie pracę o Krzysztofie Kolumbie znaną już w naszym kraju.

S. Thomae Aquinatis, Doctoris Angelici, ordinis Praedicatorum, opera omnia ad fidem optimarum editionum accurate recognita. Parmae typis Petri Finccadori. — Jest to nowe zupełne i bardzo tanie wydanie wszystkich dzieł św. Tomasza z Akwinu, które zaczęło wychodzić poszytami w Parmie i składać będzie 24 tomów.

Wspominaliśmy już nieraz iż obok włoskiej literatury kwitnie dotąd na półwyspie łacińska, uprawiana przez mnogich pisarzy wierszem i prozą, którzy do gruntownej znajomości języka Cyce-rona, łączą wytworność smaku strzegącą ich od zdrożności w jakie wpadali często łacińscy ostatnich wieków autorowie, i którzy umieją udatnie i zwięzle wyrażać nowożytnie myśli starożytnymi zwrotami i odlewać je w łacińskiej formie z tego drogiego językowego kruszcu, który służył niegdyś Wirgilijuszowi, Horacemu i Tacytowi największym rzeźbiarzom słowa. Pisarze ci skła-

wek neapolitańskich, i odszedłem nie pytając o nic więcej.

Po kilku dniach przyjaznych stosunków, starzec uznał za stosowne, powierzyć mi swoje nieszczęście.

— I ja także, — rzekł, — znałem dni piękne i szczęśliwe. Był czas w którym biedny i niedołączny dziś Giacopo miał zdrowie i siłę, widział przed sobą piękny pulpit zielonym obity sukmem; czas w którym nie brakło mu makaronu, a wino czerwone było zwykłym jego napojem. Wprawdzie i wtedy tak jak dzisiaj drobne tylko karliny sypały się do mojej sakiewki; ale praktyka stała się tak liczną, że nie mogąc wydołać żądaniom, przyjął sekretarza do pomocy, odłożył część pieniędzy w kassie oszczędności, a najawszy mały pokój na czwartym piętrze, nie został zmuszony sypać w S. Lucia pod gołem niebem...

Byłem szczęśliwy, spokojny, wesoły... o bo mnie tak mało do szczęścia potrzeba!

Niestety! nadszedł dzień, godzina, w której przebiegiem jednej chwili, to błogie położenie strasznej uległo odmianie.

Było to wieczorem. Zwinawszy kramik uliczny, udałem się do mego mieszkania; chło-

dają skromne i pracowite grono żyjące opodal od gwałtownego światowego i dziennikarskiego ruchu, trudniące się z pilnością i zamiłowaniem doskonałością formy tak dalece wzgardzoną od dzisiejszych wszelkiego rodzaju pisarzy, i przechowujące troskliwie palladium klasycznych podań wśród wieku, który wszystko obala chociaż trwale budować nie umie, który w gorączkowym pragnieniu złota i rozkoszy albo nie czuje prawdziwego piękna, albo chce je wyrażać dorywczo i z pośpiechem nie dając się nigdy ustać uczuciom swym i słowom i jak spokojna woda odzwierciedlić prześwietną stropu niebieskiego krasę. Italja dzierży dotąd berło starodawnej mowy swojej; Niemcy wprawdzie niejednokrotnie usiłowały odjąć jej takowe i prześcignęły ją nieraz zapewne w czysto filologicznych pracach, w molańm gromadzeniu językowych materiałów; ale palma trafnego onych użycia, palma stylu pozostała Włochom, które jej nie utraciły jak Polska niepomna od dawnych czasów świetności jaką jasniała niegdyś w klasycznych studjach, niepamiętna, iż język się nasz ukształtował na łacińskich wzorach, iż tryby jego i formy są całkiem łacińskie, i że dla pisania po polsku jak Górnicki, Skarga i Kochanowski pisali, trzeba nieodbycie pójść w ich ślady i nauczyć się gruntownie języka, który im służył za pierwowzór w tworzeniu tych nieocenionych skarbów wymowy, jakie rozsypują pełną dłonią jako istic ojezyste klejnoty i prawdziwie rodzime kwiaty. Nic może nie masz przeciwniejszego duchowi naszego języka i bardziej oddalonego od powagi, różności i sprężystości wrodzonej stylowi polskiemu, nad to lekkie, pstre, nieoprawne pisanie wielu dzisiejszych naszych koryfeuszów, usiłujących naśladować parowy i szybkołotny style à pailletes Francuzów, i zasypujących nam oczy złotym niby piaskiem, ostygniętymi dowcipami i conceptami co się krzywią chcąc się do myśli uśmiechać! Nieba nas nie obdarzyły motylin lśniącym *esprit* francuzkim: jest to niezbity pewnik, o którym nietrudna się przeświadczyć biorąc do ręki pierwszy lepszy feljeton francuzki i porównując go z polskim: jeden ukaże się lotnym, zręcznym, kwiecistym, jak kuglarz przebrany za indyjskiego naboba będzie cię obсыpywał fałszywymi brylantami, ale tak cię często olśni i omami, iż go weźmiesz doprawdy za wschodniego bogacza czerpającego pełną garścią z kopalni Golkondy, i błogo ci z tem będzie, bo koniec końcem nie zawsze czytelnikowi chodzi o to, czy dekoracje są na płótnie malowane lub nie, skoro ludzją jego zrenicę misternym udawaniem czarodziejskich Armidy ogrodów. Same językowe ubóstwo będzie Francuzowi na rękę, dozwalając mu sypać przyzwoite dwuznaczniki i zachowywać wstydliwą bezcelność, a gdzie język jak zbankrutowany dłużnik odmówi mu nowego wyrazu, tam on trudność przeskoczy mistrzowskim kalamburem i różnocieniową wielorakością sensów przez siebie wydobytych i rostoczonych w pawi ogon, sownie nagrodzi brak jednego słowa. Drugi zaś feljeton w porównaniu ze swym współ-

pak którego do pomocy używałem, poszedł grać z towarzyszami wieku swojego w alla boce — zostałem sam i zajmowałem się właśnie porządkowaniem niedokończonych korespondencji, gdy drzwi pokoiku otwarły się zwolna, a w drzwiach stanęła postać niewieścia.

Z powodu mroku panującego w izdebce, nie dojrzałem jej rysów, ale zgadłem że musiała być bardzo piękną: jakaś woń aromatyczna której dotąd nie znałem, owiała mnie zewsząd; drżałem jak listek, milczałem i słuchałem... Ona zbliżyła się zwolna: po szeleście jedwabnej sukni, po ruchu, postawie, domyśliłem się że to musi być jakaś wielka dama.

— Czy tu mieszka Giacopo, pisarz publiczny? — zapytała głosem tak dźwięcznym, tak harmonijnym, iżby go pozazdrościła nawet siniora Piccolomini, ów słowik teatru S. Carlo.

— Ja nim jestem, — odrzekłem powstając.

— Siedź, i pisz co podyktuję — zawołała rozkazującym tonem.

Była tak zmieszana, iż niespostrzegła niepodobieństwa skutecznienia tego wśród wieczornych ciemności.

zawodnikiem będzie dziewiętnastu lat, dziewięć razy na sto ciężkim jak wielkanocny zakalec, przesolonym albo przecukrzonym; będzie się plątał w mowie którą rzadko kiedy zupełnie włada, w okresach niezwykłych i opadających jak obuwie żydźiat; częstokroć dorówna on w bezbarwności *Tygodnikowi warszawskiemu w Czasie*, który unikając przez ostrożność zapewne cienia nawet głębszej myśli lub poważniejszego uczucia, jak doktor wystrzega się alluzji o śmierci w sypialni suchotnika, powtarza na wszystkie tony zwrótkę biesiadników w piśmie św.: *Coronemur rosis donec marcescant*, wieńczymy się różami dopóki nie zwiedną! Będzie on wyglądał jednym słowem jak dojrzałego wieku i znakomitej tuszy agronom mierzwiście wciskający białe rękawiczki, których się guziki nie schodzą na czerwonych jego dłoniach, by potać z cudzoziemską, a polszczyzną naszą tak poważną i dziewiczą, tak piękną i bogatą, zmuszona przezeń do tych obcych sobie podskoków, płasów i sztuk lamanych, będzie wyglądała na ową panią, którą widzieliśmy przed kilku laty jak tańczyła do upadłego *trzęsącą polkę*... A jednak ilekroć samisobą być chcemy, ilekroć składamy pożyczaną lubo już w nałóg przeszłą lekkomyślność w czynie i w słowie, ilekroć poważnie, prosto, z uszanowaniem syna i z miłością kochanka dotykamy najświętszej ojców naszych mowy i każemy jej rodzime czucia po rodzinnemu wyrażać, jakież zamorskie i przywoźne błyskotki, jakież sztuczne barwy na zawiedłych i zużytych licach zastarzanych języków, zdołają sprostać anielskiemu naszej dziewicy rumieńcowi, czarownemu naszej polszczyzny głosowi, w którym zegrany szum lasów, szczełk oręza i chóry słowików? (d. n.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE

A N G L I A.

London 26 Lutego. *Times* ogłasza dziś kompletną listę członków nowego gabinetu, tudzież rozmaite nominacje, które zostały przedsięwzięte z okoliczności zmiany gabinetu przez nową administrację.

Lord Stanley został mianowany sekretarzem kolonji w miejsce sir Bulwer Lytton, który jak wspomnieliśmy nie przyjął propozycji uczynionej w tym względzie przez lorda Derby, nie chcąc się narażać na potrzebę wystąpienia na nowo do wyborów.

Sir John Packington przyjął posadę pierwszego lorda admiralicji, wbrew pogłoskom jakie krążyły wczoraj.

Zdaje się że przez niejaki czas ostateczne ukonstytuowanie gabinetu, wstrzymane zostało przez życzenie lorda Derby, wciągnięcia do gabinetu dwóch znakomych członków Izby niższej, to jest swego syna lorda Stanley konserwatysty liberalnego i sir Edwarda Lytton Bulwer. Pierwszy nie bardzo zdawał się być skłonny uczynić zadość życzeniom ojca; drugi po długich wahaniach odmówił nakoniec przyjęcia wydziału osad, który mu był powierzony. Obawiał on się, że będzie

Gdym zwrócił na tę okoliczność jęj uwagę, kazała zapalić świecę, ale blask obiegający izdebkę, pokazał mi tylko jęj twarz okrytą axamitną maską.

— Pisz! — zawołała po raz drugi, a ja uśladłem machinalnie do stołka.

Treść listu była następująca:

„On, przed kwadranssem opuścił Neapol. Nie trać chwili czasu i przybądź do Largo di Mont-Oliveto; na rogu placu stoi karetta — człowiekowi w czarnej liberji powiesz hasło: Odi, vedi, e taci! (słuchaj, patrz i milcz).“

— Ostatni wyraz listu do ciebie się także stosuje: sinior Giacompo, milczenie! od tego zależy życie trzech osób. A teraz, — dodała, kładąc na stole jedwabną sakiewkę, — oto nagroda za twoją fatygę.

Zaledwie miałem czas odpowiedzieć, już jęj nie było.

Wszystko to stało się prędzej aniżeli zdołałam wam wyrazić. Zdumiony, osłupiały, wziętem do rąk sakiewkę: było w niej czterdzieści uncji złota.

Tak znacznej summy pieniędzy nigdy dotąd nie widziałem; w marzeniach nawet moich, nie śmiałem przypuścić ażebym doszedł kiedykolwiek do podobnego majątku.

przymuszony do wystąpienia na nowo jako kandydat przed swemi wyborcami w Herfordshire, gdzie zaledwie utrzymał się ostatnim razem i zostawił to lordowi Stanley, który pomyslniej niż on stoi u swoich komitentów.

Powody odmówienia przyjęcia posady ministerjalnej przez sir Edw. Lytton Bulwer pod skrzydłem lorda Derby i jego przyjaciół, mogą dać wyobrażenie o małym prawdopodobieństwie życia tej nowej administracji. Dla tego oprócz klubów torysowskich, wszystkie zdania zgadzają się na to, że gabinet Derby nie utrzyma się w obec walk, które na niego czekają. Mówiono wprawdzie o prawdopodobieństwie rozwiązania Izby niższej, ale to jest pogłoska nie zasługująca na wzmiankę i której tu nikt nie wierzy, kto ma jakiegokolwiek wyobrażenie o mechanizmie instytucji angielskich i niepopularności torysów. W obec ciała wyborczego znaleźliby się oni w smutniejszej jeszcze mniejszości niż w obec Izby, gdzie do pewnego stopnia intrzygi stronnictw mogą im dać niekiedy przypadkową większość.

— *Morning Herald* nie przestaje cieszyć się z utrzymania gabinetu Derby, i zapowiada mu najszczęśliwszą przyszłość. Atakuje zarazem lorda J. Russell z żywością, zdradzającą obawę i przewiduje, że kwestja reformy będzie jednym z najważniejszych kłopotów rządu.

— *Morning Post* która zamieniła się co do pozycji z *Heraldem*, nie przestaje wróżyć, że gabinet Derby nie będzie miał niezawodnie większości w Izbie, że lord John Russell nie zamierza przedstawić swój bil reformy. Jeśli gabinet przyjmie go, zdradzi stronnictwo konserwatywne, jeśli go odrzuci znajdzie się niezawodnie w mniejszości. Za kilka tygodni, a najdalej za kilka miesięcy lord Derby znajdzie się w właściwym miejscu, to jest na ławkach opozycji; tam tylko mówi *Morning Post*, lord Derby może oddać usługi krajowi, bo przy sterze władzy, jest on tylko kłopotem.

(*Journal des Debats*.)

C H I N Y.

Wiadomości otrzymane z Marsylji, potwierdzają wzięcie w niewolę gubernatora Yeh i generała tatarskiego. Miasto nie zostało zrabowane i mieszkańcy zaczynają wracać do swoich domów. Według tych doniesień, zdobycie Kantonu opłacili sprzymierzeni stratą tylko 20 ludzi.

Winszując Anglii powodzenia odniesionego w Kantonie, *Times* przebiega pokrótce wszystkie ważniejsze wypadki tej wojny. Została ona przetrwaną przez powstanie w Indjach, początek jęj sprowadził rozwiązanie Izby niższej i zachwianie gabinetu, a pierwsze ważne zwycięstwo tej wyprawy przypadło jednocześnie z upadkiem ostatecznym tych, którzy ją rozpoczęli. Nakoniec postępuje ona obecnie w pośród zupełnej nieuwagi publicznej i Yeh na fregacie *Inflexible* nie tyle interesuje Anglję, jak lord Derby na czele gabinetu.

(*Journal des Debats*.)

F R A N C J A.

Paryż 25 Lutego. Od godziny szóstej z rana liczny tłum oblegał przystępy do sali posiedzeń

Gdym liczył i przeliczał po raz dziesiąty może mój skarb, ucułem jak mnie ktoś nagle uchwycił za ramię.

— Milcz! — krzyknął nieznajomy zatykając mi dłońią usta, — milcz, nie przychodzę ci brać twego złota, owszem dam ci go tyle ile zażadasz...

Spojrzałem wtedy na niego: był to mężczyzna w sile wieku. Wykwintny ubiór, wstążeczka orderowa na piersi, wskazywały człowieka posiadającego znaczenie i majątek; ale ręce jego drżące, oczy krwią zaszłe, włosy w nieładzie, wściekłość malująca się na twarzy — napełniły serce moje strachem i przerażeniem.

Siadł, a raczej rzucił się na krzeselko obok mnie stojące.

— Znikła mi w tłumie... próżno ją gonić, nie znam miejsca schadzki, kierunku drogi jaką obiorą... a tu czas nagli, gotowi raz jeszcze wymknąć się z rąk moich — mówił do siebie urywanym głosem, szarpiąc konwulsyjnym ruchem koszulę na piersi.

Nie śmiałem się poruszyć, nie śmiałem ust otworzyć — przestrasz ściał wszystką krew w żyłach moich.

sadu assyzów. Liczna służba agentów miejskich utrzymywała porządek i tylko osobom posiadającym bilety dozwalała przystępu do wschodów prowadzących do sali assyzów.

O godzinie dziewiątej nie było już ani jednego wolnego miejsca. Między obecnymi uważano wielu członków magistratury, p. Dupin prokuratora jeneralnego, marszałka Magnan, wielu adwokatów i mnóstwo dam.

O samej godzinie dziewiątej wprowadzono oskarżonych. Rudio wszedł najpierwszy. Prowadzący go żandarm trzymał za lekką żelazną okowę na ręku, którą mu zdjęto jak tylko usiadł na ławie oskarżonych.

Orsini jest średniego wzrostu, twarz jego blada i odznaczająca się. Prawie ciągle na ustach jego przebiega uśmiech sardoniczny. Włosy jego są rzadkie i zaczynają siwieć. Twarz okalają gęste czarne faworyty. Ubrany jest wykwintnie i odznaczająco. Mówi akcentem, wyraźnie włoskim, ale z łatwością wyraża się po francuzku. Na twarzy jego nie widać już żadnych znaków od skaleczenia w dniu 14 stycznia. Fizjonomia jego bardzo ruchliwa; często przygryza usta.

Rudio jest mały, jego oliwkowa głowa wsunięta jest między bardzo wystające ramiona, tak że prawie zdawałoby się że jest ułomny. W ogóle nie ma on dystygnowanej fizjonomji. Krawat kolorowy otacza krótką jego szyję, a szeroki palto-sak jeszcze go niższym czyni.

Pierri podobny jest do Blanquiego, ale ma nieco wyższe czoło. Włosy ma krótko ostrzyżone jak szczotka, brodę zupełnie zapuszczoną. Mówi po francuzku z wielką łatwością i lubi mówić. Jego obejście przypomina zupełnie oskarżonych wielkiego procesu kwietniowego, nieustannie protestuje.

Gomez więcej wygląda na anglika, niż na włoska, ale nie na gentlemana angielskiego tylko na masztalerza. Wyraża się niezmiernie pokornie, schyla głowę i skurcza całą postać swoją. Stara się utrzymać swoją rolę służącego, który rzucając bombę, wypełnił tylko rozkaz swego pana.

Oskarżeni zajęli miejsce na ławce następującym porządkiem:

Gomez, Rudio, Orsini, Pierri.

Pierwszemu towarzyszy jako obrońca p. Nicolet, drugiemu p. Mathieu, trzeciemu p. Jules Favre, ostatniemu p. Nogent Saint Laurens.

P. jeneralny prokurator Chaix d'Est Ange, w asystencji jeneralnego adwokata Salle, zajęli krzesła urzędowych oskarżycieli.

Przesłuchanie Gomeza, Rudio, Pierrego, mało przedstawiło zajęcia, ograniczyli się oni na powtórzeniu deklaracji zamieszczonych w akcie oskarżenia. Tylko przesłuchanie Orsiniego przedstawiło odrębną fizjonomję.

W instrukcji processu (badanie przedwstępne) oskarżał on swoich współobwinionych. Obecnie odwołuje te oświadczenia, tłumacząc się że był do nich nakłoniony przez kłamstwa tamtych. Dziś rozmyśliwszy się, chce ograniczyć się wyłącznie na faktach które jego samego dotyczą.

— Była tu... kazała pisać... mów! — krzyknął piorunującym głosem.

Chciałem odpowiedzieć — stało się to niepodobieństwem: w piersi zabrakło tchu, szczytki uderzały z hałasem jedna o drugą.

Zmiarkował widać że mnie gwałtowność jego przeraża, gdyż zmienił nagle sposób postępowania.

— Jesteś biednym, — rzekł głosem suchym, stłumionym, urywanym — wiem o tem... potrzeba ci złota, wiele złota... będziesz je miał. Była tu u ciebie moja... chciałem powiedzieć jedna pani, kazała ci pisać list: domyślam się tego... bo pocóż by przychodziła do ciebie?... Mów! co było w tym liście?...

Patrzyłem na niego drżąc cały.

— Co było w tym liście, mów! — powtórzył ściskając mnie silnie za rękę.

Nie mogłem zdobyć się na odpowiedź.

— O to jest, — rzekł dobywając worek i pugilares z swych kieszeni: — złoto, banknoty, wszystko dla ciebie... ale mów! mów!

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Przyznaje że on kazał robić bomby, przywiózł merkurjusz piorunujący, wysuszył go i naładował w bomby, ale nie chce wydać osoby, która mu go dostarczyła. Powiada że wiedział iż Cesarz będzie w Teatrze opery, widział bowiem przygotowania przed bramą tego teatru i illuminationę u krawca Dusautoy.

Utrzymuje że raniony przy wybuchu pierwszej bomby musiał natychmiast oddalić się, że zatem nie rzucił trzeciej bomby. Ta bomba miała być rzuconą przez pewnego włocho, którego nazwiska nie chce wymienić, który według niego nie jest znany współoskarżonym.

De Rudio zapytany czy widział tego włocho, odpowiada przecząco. — To nie dziwnego — odzywa się Orsini — on miał bombę w kieszeni i co innego do myślenia, nie przypatrywanie się swoim ziomkom w tłumie. Orsini zaprzecza także temu, jakoby po rzuceniu bomby przez Gomeza powiedział do Rudio: »Teraz ty rzuc twoja.« Rudio trwa w swoim twierdzeniu co do tego punktu.

Orsini nakoniec przyznaje, że to on istotnie położył na ziemi bombę i pistolety, które znaleziono na miejscu zamachu.

Bardzo lakoniczny w odpowiedziach na wszystko co się tyczy materialnych faktów zamachu, Orsini obszerne i z zadowoleniem rozprawia o roli jaką odgrywał we Włoszech. Przepowiada że został mianowany komissarzem dla położenia tamy morderstwom. Co do malwersacji i kradzieży zarzucanych mu z owój epoki w akcie oskarżenia, protestuje przeciw temu z żywością. Byłem zamknięty — mówi — w twierdzy, miałem trzy tysiące ludzi do żywienia, nakładałem więc rekwizycje. Napoleon tak samo czynił we Włoszech w podobnych okolicznościach.

Orsini zresztą okazuje głęboką pogardę dla swoich współobwinionych. Utrzymuje że oskarżyli go w wielu względach fałszywie, ale im to przebacza. Milczy on co do swoich współwinnych, ale często tem milezieniem więcej im szkodzi niż słowami.

Pierri broni się zacięcie, treść jego obrony jest następująca. Nie wiedział nic o spisku. Orsini dał mu bombę mówiąc, że obawia się rewizji w swoim mieszkaniu. Został aresztowany w chwili, kiedy miał odnieść tę bombę do Hotel de France et de Champagne.

Zeznania świadków nic nowego nie wykryły. (Ind. Belg.)

Paryż 26 Lutego. Senat większością 135 głosów przeciw 1, oświadczył że nie sprzeciwia się ogłoszeniu projektu prawa w przedmiocie środków bezpieczeństwa publicznego.

Tym jedynym głosem opponującym, był głos generała Mac Mahon.

Moniteur donosi, że prawo przedstawione belgijskiej Izbie deputowanych, w przedmiocie sądowego dochodzenia obraz przeciwzagranicznym monarchom, zatwierdzone zostało większością 80 głosów przeciw 14.

Powszechna ciekawość ciągle jeszcze zwróconą jest na rozprawy w sprawie zamachu i szczególnie koncentruje się około Orsiniego. Miarą tej ciekawości jest ta okoliczność, że przeszło 6,000 było żądań biletów wejścia, a wiadomo, że zaledwie 300 osób pomieścić się może.

Interessa Anglii bardzo mało zajmują publiczność naszą. Zresztą obawy przypuszczalnego zajścia między dwoma narodami, jeśli mogły jeszcze jakie pozostawać w obec tylu wewnętrznych kłopotów Anglii, powinnyby zupełnie zniknąć w obec postawy i środków, w jakimi występuje rząd francuzki. Nie przestaje on zmniejszać etat armji, mianowicie jazdy, w której dla chwalebnej bardzo oszczędności, rozwiązuje się blisko pół szwadrona w każdym pułku, a konie niepotrzebne sprzedają się.

Mówią że baron Talleyrand przyjął urzędowanie protestację dywanów Multan i Wołoszczyzny przeciw firmanowi rozwiązującemu je. W dokumencie tym atoli była tylko mowa o wiadomościach względem położenia kraju. Donoszą także, że w obec wypadków jakie mają miejsce w Hercegowinie, rząd austriacki wydał rozkaz posunięcia małego korpusu wojska ku Zagrzebowi, stolicy Krocacji austriackiej. (Ind. Belg.)

TURCJA.

Konstantynopol 20 Lutego. Słychać że armja sardyńska ma otrzymać wkrótce od naszego rządu order.

Zapewniają że Feruk Chan przed powrotem do

Teheranu, uda się z missją dyplomatyczną do Wiednia. Lord wielki kommissarz wysp joijskich udał się z Korfu do Aten dla złożenia powinszowań Jego Królewskiej Mości Ottonowi greckiemu z okoliczności 25 letniej rocznicy jego wstąpienia na tron. (Ind. Belg.)

WIADOMOŚCI Z WSCHODU.

Czytamy w korespondencji z Paryża z d. 25 Lutego:

Gabinet otomański powziął w sprawie Bośni, Albanji i Czarnogóry postanowienie godne największej pochwały. Wysyłając wojsko przeciw powstańcom, pojął on że niedość jest działać siłą zbrojną, że skargi chrześcijan są ugruntowane, i dla tego wyznaczył dwóch świątłych paszów, aby ogłosili w tych prowincjach tanzymat i wprowadzili go natychmiast w wykonanie. Ci urzędnicy nadewszystko czuwać mają nad sprawiedliwym rozkładem podatków i zniesieniem tych, które największej wywołują reklamacji.

Szczególnie wymieniają podatki od drzewa, słomy i siana, które obciążają tylko chrześcijan na korzyść paszów, i które na głowę wynoszą rocznie około 10 piastrow. Inny jeszcze podatek, którego tytułu nie pamiętam, a który na każdą rodzinę wynosi 15 piastrow na dochód paszy, zostanie także zniesiony. Nakoniec rząd myśli jeszcze o zreformowaniu prawa o rekrutowaniu, które ma być jedną z największych przyczyn rozdrażnienia szczególnie w Bośni. Obawiając się obudzenia fanatyzmu muzułmanów, ogłoszono że chrześcijanie nie będą służyli w armji tureckiej. Tymczasem obecnie płacą oni podatek i zarazem ulegają poborowi do wojska.

Inną przyczyną nieukontentowania jest jak wiadomo obecność baszy-buzuków, korpusu zbieranego z najniespokojniejszych, najburzliwszych ludzi w Turcji. Ci ludzie dopuszczają się takich ucisków, że powzięto ku nim najsluszniejszy wstręt, i nienawiść doszła do tego, że jeśli który z nich przypadkowo odłączy się od swoich kolegów, to niewątpliwie życiem przypłaca. Dla dania wyobrażenia o gwałtach i nienawiści jakie teraz mają miejsce, przytoczymy fakt, który się zdarzył w Hercegowinie. Stu Turków obleżonych, straciwszy dwudziestu z pomiędzy siebie, ofiarowali poddanie się, jeśliby im przyrzeczono ocalenie życia. Nie tylko nie przystano na to, ale nadto spalono wszystkich żywcem w wieży w której byli zamknięci.

Dzienniki niemieckie mówiły kilkakrotnie o tych stosunkach, ale myliły się twierdząc, że między Turcją Austrją i Francją, powstały nieporozumienia w tym przedmiocie, te trzy mocarstwa są w tym względzie zupełnie zgodne.

Zdaje się że kilku cudzoziemców wzięto do niewoli w walkę istniejącą w tym kraju. Niesprawiedliwie byłoby chcieć czynić za to odpowiedzialniemi rządy, które nie mogą być skompromitowanemi przez czyny kilku głów zapalnych i nierozważnych.

WŁOCHY.

Turyń 18 Lutego. Czytamy w Opinione:

»Biura Izby reprezentantów, rozpoczęły już roztrząsać projekt prawa o prassie, ale nie mianowały jeszcze kommissarzy. W ogóle uznano potrzebę popierania wyraźnie prawa aby dokładniej określić jego znaczenie i ograniczyć jego skutki. Trzy biura postanowiły zatrzymać się z powzięciem postanowienia na zakomunikowanie dokumentów dotyczących się tej sprawy.

Genua 22 Lutego. Czytamy w Gazecie genueskiej: Wczoraj aresztowano wychodców politycznych, adwokata Mignane Nicola z Tarente, mającego czterdzieści ośm lat; inżyniera Carlo de Cosenza mającego trzydzieści i jeden lat, i Achillesa Zambarylli z Neapolu, chirurga, lat dwadzieścia trzy.

Piszą z Turyngu: Kilka biur Izby zajmowało się już roztrząsaniem prawa o reformie przysięgłych i o karach za spiski przeciw monarchom lub głowom rządów zagranicznych.

Kilku wychodców aresztowano w Genui, innych wielu otrzymało rozkaz opuszczenia terytorjum. Rząd nie chce już udzielać gościnności wychodcom, którzy zostawali w jakichbądź stosunkach z Mazzinim lub mazzynistami. Surowość ta jest skutkiem otrzymanych przez rząd wiadomości, że Mazzini zamierza wznieść na nowo rozruchy w Genui.

U anglika nazwiskiem Hodge, o którego aresztowaniu donosiliśmy niedawno, znaleziono papiery kompromitujące wiele osób, mianowicie puljares w którym on zwykł on był notować wszystko

co robił, wszystkie osoby z któremi rozmawiał i swoje wrażenia przy każdej szczególnej okoliczności. (Jour. des Deb.)

DONIESIENIA.

Rada szczegółowa opiekuńcza szpitala ewangelickiego, składając najlepsze podziękowanie wszystkim dobroczynnym osobom, które przez ofiarowanie szarpi, instytucję tę wesprzeć raczyły, uprasza zarazem uprzejmie o nadsyłanie nietylko szarpi, ale zużytej płóciennej bielizny i na bandaże. — Opiekun prezydujący radca stanu T. Heinrich. (Nr. 91.)

GEOLOGIA do łatwego pojęcia zastosowana Zenschner'a, jest do nabycia w księgarni Gustawa SENEWALDA, przy ulicy Miodowej Nr. 481. Cena egzemplarza rs. 1 kop. 80. (Nr. 92—1.)

Wyszedł Nr 8 **Ruchu muzycznego** i zawiera: co to jest muzyka? (odpowiedź Bronisławie) dokończenie. — Korespondencja z Kamieńca Podolskiego. — Jerzy Onslow (dokończenie). — Papugi muzyczne. — Nowości krajowe i zagraniczne. (Nr. 96—1.)

Dwa nowe i piękne **Fortepiany**: orzechowy i palisandrowy, Wiedeńskiej słynnej fabryki HALLUNGA, mające całe Angielskie płyty, znajdują się w hotelu Europejskim i za przystępną cenę są do sprzedania. — Wiadomość w kanciarze tegoż hotelu. (Nr. 93—1.)

PRZYJECHAŁI DO WARSZAWY. zef hr. z Poznania nr. 414, Nasiorowski Józ. ob. pleban z Miastkowa nr. 494, Brzeski Max. obyw. z Krasnego nr 625, Damiński Stan. obyw. z Przewoźnicy nr 585, Dembowski Józ. ob. z Rudy nr 625, Fezi Jerzy porucz. z Kiszewicza nr 414, Górski Kar. ob. z Szwarocina nr 584, Koźmian Hen. obyw. z Gałęzowa nr 625, Marchocki Klemens ob. z Krzeska nr 625, Orsetti Wilh. obyw. z Byszewa nr. 570, Podczaski Władys. obyw. z Negocina nr 584, Rutkowski Ant. i Jan ob. z Buczyna nr 556, Szlaski Władysław ob. z Rzepina nr 601, Szolowski Ant. obyw. z Sarnowa nr 625, Wodzicki Gabriel ob. z Ktery nr 584, Wielopolski Józef hrabia z Chrobrzy nr 613, Mycielscy Fran. i Józef.

WYJECHAŁI Z WARSZAWY. Bobrownicki Władzi. ob. do Byszewa, Czarłkowski Nestor ob. do Kamienia, Pawłowski Fran. ob. do Badowa, Pietkiewicz Jan ob. do Kurowie, Słowiński Wład. ob. do Konar, Standnicki Józ. hr. do Włodawic, Sokółowski Ant. sekr. gubernial. do Żytomierza, Ulanicki Józ. radca dworu do Kowna, Zaborowski Ign. ob. do Zalesia, Jacobs Fréde. ob. do Potsdamu, Moszczeńska Nepomucena ob. do Poznania, Moszyński Piotr ob. do Krakowa, Skowronski Wład. ob. do Paryża, Swerbiejew Miko. radca dworu do Paryża, Starzeński Wiktor hr. do Krakowa.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.

W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 262 wyjechało 208.